

ARCHIWUM ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU HISTORYCZNEGO

INWENTARZ ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

Centrala Towarzystw Opieki nad Sierotami i Dziećmi Opuszczonymi

(C e n t o s)

Warszawa-getto 24.07.1941 – 26.05.1942

AŻIH, sygn. 200

Opracowanie: mgr Agnieszka Jarzębowska

Warszawa 2006

Archiwum Żydowskiego Instytutu Historycznego

Inwentarz zespołu archiwalnego

Centos

Wstęp

Związek Towarzystw Opieki nad Dziećmi i Sierotami Żydowskimi Centos działał w Polsce od 1924 r. Zrzeszał społeczne organizacje opiekuńcze w całym kraju. Podlegało mu ponad 200 domów dziecka, internatów i burs w dwustu kilkudziesięciu miastach. Centos prowadził też poradnie zawodowe, pedagogiczne i szkolne, akcje kolonijne, wydawał czasopisma specjalistyczne. W sumie otaczał opieką kilkadziesiąt tysięcy dzieci.

Centrala warszawska była członkiem Związku Towarzystw Centos jako jedna z siedmiu central działających autonomicznie na terenie byłej Kongresówki. (w sumie utworzono przed wojną 9 central). W pierwszych miesiącach okupacji miała oddziały w Ciechanowie, Gostyninie, Hrubieszowie, Lublinie, Ostrowcu, Radomiu, Siedlcach, Tomaszowie, Włocławku i Włodawie, a także placówki dożywiania w 107 miastach. Jeszcze w październiku 1940 pod opieką Wydziału Prowincjonalnego Związku Towarzystw Opieki nad Dziećmi i Sierotami formalnie pozostawało 9 domów sierot: w Będzinie, Częstochowie, Lublinie, Piotrkowie, Płocku, Radomiu, Siedlcach, Sosnowcu i Włocławku. Związek był jednak zmuszony ograniczyć teren działania do samej stolicy, a po 15 listopada 1940 r. - do terenu getta oraz swych przedwojennych placówek w Miedzeszynie i Otwocku (aż do ich unicestwienia w sierpniu 1942 r.).

Ostatni przed wojną, XI Zjazd Delegatów odbył się w czerwcu 1938 r. i powołał Zarząd Główny kontynuujący działalność przez całą wojnę. Członek tego zarządu, Beniamin Zabłudowski zmarł w getcie 3.01.1942 r. Dyrektor naczelny Centos w Warszawie, adwokat Briński został rozstrzelany w styczniu 1940 r. Pracami Centosu w jego najbardziej heroicznym okresie kierowało Prezydium i Sekretariat Generalny. Na jego czele stali: dr Adolf Abraham Berman (1906-1978, działacz Poalej Syjon Lewicy, przed wojną kierownik poradni psychologicznej przy Centosie), któremu podlegały kwestie społeczno-organizacyjne i wychowawcze, oraz Josef Gitler – Barski (1898-1990, działacz KPP, przed wojną kierownik księgowości Centos) odpowiedzialny za sprawy finansowo-gospodarcze.

Zarząd Główny mieścił się przy ul. Granicznej 12, od stycznia 1940 r. - przy ul. Fredry 10, po zamknięciu getta (konkretnie od 1 grudnia 1940r.) - przy ul. Leszno 2, a po wielkiej akcji likwidacyjnej z lipca-września 1942 r. - przy ul. Zamenhofska 56.

W getcie warszawskim był Centos centralną instytucją opieki nad dzieckiem. Skupiał wielu wybitnych lekarzy, psychologów, nauczycieli, wychowawców, wśród nich było wielu działaczy partii politycznych i ruchu oporu. Swą działalność opierał na ruchu społecznym. Przy internatach, kuchniach i ogniskach tworzone patronaty, powstał Społeczny Komitet Dożywiania Dzieci i Centralna Komisja Społeczna Opieki nad Dziećmi Uchodźców i Przesiedleńców, a w maju 1941 r. Sekcja Społeczna Centosu, która skupiła wszystkie podmioty działające w dziedzinie opieki nad dzieckiem. Jej prezesem był Tadeusz Płucier-

Sarna, wcześniej prezes Społecznego Komitetu Dożywiania Dzieci. W kuchniach Centosu organizowano tajne nauczanie, w kilkuset kołach młodzieży prowadzono działalność samokształceniową, kulturalno-oświatową, wychowawczą. Czynna była centralna biblioteka dla dzieci prowadzona przez Barbarę Berman przy pomocy Rozy Simchowicz, Natana Smolara, Izraela Lichtensztajna. W ogródkach gettowych zorganizował Centos 10 półkolonii.

W maju 1940 r. władze niemieckie powołały Żydowską Samopomoc Społeczną - organizację dobrowolnej opieki społecznej nad ludnością żydowską w Generalnym Gubernatorstwie. Na mocy kolejnego rozporządzenia okupanta, od 30.07.1940 r. Towarzystwo Centos podlegało statutowi ŻSS, a konkretnie ŻSS- KOM (Komitet Opiekuńczy Miejski w Warszawie). Warszawski Wydział Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą ŻSS stał się praktycznie domeną działalności Centos.

Struktura Centos w getcie od 1 XII 1940 r. była następująca:

1. Sekretariat Generalny i administracja Centrali.
2. Wydział Opieki Zamkniętej. Podlegały mu wszystkie sierocińce i internaty. W styczniu 1940 r. miał Centos 9 zakładów własnych (w tym 4 na linii otwockiej), w grudniu tego roku 13 internatów z 1.700 dzieci, w lutym i kwietniu 1941 r. - 11 internatów z 1.713 dzieci, a ponadto 2 półinternaty dla Dzieci Ulicy. Kierował nimi Gustaw Alef. W 1942 r. w 30 domach Centosu znalazło schronienie ok. 4.000 sierot. Do 1941 r. wydziałem kierowała Raizla Rocha Szejnowa).
3. Wydział Opieki Otwartej. Działały tu referaty ognisk i kuchen; referat świetlic w schroniskach dla uchodźców (w grudniu 1940 r. 12 świetlic, w kwietniu 1941 r. - 21, w 1942 r. ponad 30 z ponad 5.000 dzieci). Na czele ruchu tworzenia świetlic stała dr Estera Markin. Ponadto początkowo istniały 2 stacje opieki nad Matką i Dzieckiem, następnie czynna była tylko jedna taka placówka dla niemowląt. Wydziałem kierowała dr Maria Adlerówna. Z dwóch pierwszych referatów z czasem utworzono oddzielny wydział. Był to
4. Wydział Ognisk i Kuchen dla Dzieci. W sierpniu 1940 r. prowadził Centos 12 ognisk dla ok. 2.700 dzieci, a w lutym 1941 r. - 9 ognisk dla 7.171 małych dzieci od 4 do 7 roku życia. Równocześnie w sierpniu 1940 r. istniało 12 kuchni, w grudniu tego roku 11 kuchni (licząc z Miedzeszynem i Falenicą) dla 7.200 dzieci, a w lutym 1941 r. - 7 kuchni dla 5.440 dzieci. Ponadto (tylko w Warszawie) uruchomiono 10 punktów dożywiania. W kwietniu 1941 r. w getcie było łącznie 26 kuchni i ognisk Centosu. W tym wydziale pracowały L. Kerner i H. Krupnik.
5. Wydział Pracy Społecznej. Przyjmowano tu wszystkich zgłaszających się po pomoc dla dzieci i rodzin z dziećmi. Po przeprowadzeniu wywiadów w miarę możliwości kierowano dzieci do kuchni i ognisk opieki, do internatów i rodzin zastępczych, udzielano zapomóg i rozmaitych porad. Związany z wydziałem zespół referentów i instruktorów podległych referatom opieki nad dzieckiem przy komitetach dzielnicowych ŻSS pozostawał w stałym kontakcie z Sekcją Pracy Społecznej ŻSS KOM. Wydziałowi podlegały:
 - a) referaty dzielnicowe dla spraw opieki nad dziećmi;
 - b) referat kącików dziecięcych tworzonych przy komitetach domowych (w lutym 1941 r. istniało w getcie 496 kącików z 14.328 dzieci);

c) referat dożywiania domowego oraz

d) referat imprez dziecięcych. Z jego pomocą działało 5 chórów, teatrzyk kukielkowy, kółka dramatyczne w kilku sierocińcach i in.

6. Wydział Sanitarny. Lekarze, pielęgniarki, higienistki wizytowali internaty, ogniska i kuchnie, organizowali stałe kąpiele i strzyżenie, zaopatrywali w bieliznę pościelową, ręczniki, fartuchy, leki, sprzęt medyczny, mydło. Wydziałowi podlegał obserwacyjno-lekarski punkt rozdzielczy do internatów (tzw. kwarantanna), laboratorium analiz lekarskich i gabinet dentystyczny. Całością kierował dr Z. Rozenblum.

7. Wydział Apropowizacyjno - Gospodarczy. Podlegał mu magazyn żywnościowy i odzieżowy Centos, którym kierował G. Glizer.

8. Referat Odzieżowy zajmował się pozyskiwaniem ubrań, obuwia, prześcieradeł oraz ich naprawą w warsztatach internatów. Pracowali tu R. Zilberberg i E. Peker.

Utworzył też Centos własną sekcję kontroli (dokument z kwietnia 1940 r. wymienia odrębny referat rewidentów). Prowadzono szczegółowe lustracje finansowe i gospodarcze we wszystkich placówkach. Protokoły lustracji omawiane były przez członków Prezydium Centos, a wnioski, uwagi i wskazówki przesyłano lustrowanym instytucjom. Dokumenty z tych lustracji nie zachowały się.

W lutym 1941 r. pod opieką Związku Towarzystw Opieki nad Dziećmi i Sierotami w Warszawie pozostawało ogółem 25.363 dzieci, w lipcu 1942 r. ok. 45.000 dzieci w ponad stu placówkach. Środki na tę pomoc pozyskiwał Centos z wielu źródeł: z Centralnego Wydziału Apropowizacyjnego, ŻSS KOM, z opłat za zupy w kuchniach Centos. Dużą rolę odgrywały wpływy ze zbiórek społecznych, pomoc organizowana przez patronaty i zarządy placówek opiekuńczych wreszcie pomoc American Joint Distribution Committee, od grudnia 1941 r. działającego w getcie nieoficjalnie. Możliwości lokalowe, żywieniowe i finansowe Centosu były katastrofalnie nieadekwatne do potrzeb. Niejednokrotnie był on zmuszany do zamykania i komasacji placówek czy zarządzania przerw w wydawaniu talerza zupy z braku produktów i opału.

ZAKRES TEMATYCZNY ZESPOŁU. Zespół archiwalny Związku Towarzystw Opieki nad Dziećmi i Sierotami obejmuje wycinek działalności „Centos” w getcie warszawskim między 24 lipca 1941 r. a 26 maja 1942 r. Składa się nań korespondencja ogólna Głównej Komisji Apropowizacyjnej ŻSS z Centralą Centos, której podlegały wszystkie kuchnie dziecięce (w tym należące wcześniej do Towarzystwa Ochrony Zdrowia i TPD, kuchnie przyszkolne oraz prowadzone przez organizacje polityczne i religijne). W zespole dominuje korespondencja inspektorów Podkomisji Instrukcji i Kontroli ŻSS (powołanej do lustracji punktów żywienia prowadzonych przez gettową samopomoc) z dwoma wydziałami Centos: Wydziałem Kuchen i Ognisk oraz Wydziałem Opieki Otwartej.

Zespół zawiera sprawozdania z lustracji placówek dożywiania Centos, wnioski pokontrolne oraz wyjaśnienia pracowników lustrowanych miejsc. Mamy tu korespondencję Wydziału Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą ŻSS, Wydziału Opieki Otwartej oraz Wydziału Kuchen i Ognisk. Obok nich znalazły się kopie sprawozdań i zestawień statystycznych wydziałów Centos wysyłanych do ŻSS. Są też preliminarze wydatków Wydziału Apropowizacyjno-Gospodarczego, sprawozdania budżetowe, spisy wyposażenia kuchni.

Ramy czasowe niniejszego zespołu odnoszą się do miesięcy, w których głód w getcie osiągnął apogeum, gdy z ulic zbierano dziennie dziesiątki i setki trupów. Dokumenty ilustrują ten dramat od strony codzienności pracy kuchni, a także samego składu potraw pozbawionych witamin i tłuszczów.

Niestety, nie wiadomo, w jaki sposób dokumenty przetrwały wojnę i jaką drogą trafiły do Archiwum Żydowskiego Instytutu Historycznego.

Materiały zgrupowane w niniejszym zespole nie są jedynymi dotyczącymi pracy Centos w getcie warszawskim i przechowywanymi w Archiwum Żydowskiego Instytutu Historycznego. Najwartościowsze merytorycznie są te zebrane w Podziemnym Archiwum Getta Warszawskiego. Ponadto wiele dokumentów sprawozdawczych Centosu wraz z korespondencją z centralami żydowskich organizacji w Krakowie znajduje się w zespołach Prezydium ŻSS i AJDC.

Bibliografia:

Icchak Cukierman „Antek”, *Nadmiar pamięci (Siedem owych lat). Wspomnienia 1939-1946*, Warszawa 2000;

Barbara Engelking, Jacek Leociak, *Getto warszawskie. Przewodnik po nieistniejącym mieście*, Warszawa 2001;

Józef Barski, *Przeżycia i wspomnienia z lat okupacji*, Warszawa 1986;

Emanuel Ringelblum, *Kronika getta warszawskiego. Wrzesień 1939-styczeń 1943*, Warszawa 1988;

Basia Temkin - Bermanowa, *Dziennik z podziemia*, Warszawa 2001.

Wykorzystane zespoły archiwalne:

Podziemne Archiwum Getta Warszawskiego, sygn. AŻIH, Ring.I i Ring II.

Akta AJDC (1939-1941), sygn. AŻIH 210;

Akta Prezydium ŻSS (1940-1942), sygn. AŻIH 211.

Inwentarz wraz z indeksem osób sporządziła Agnieszka Jarzębowska

1. Sygn. 200/1

10.1941 r., Warszawa-getto

NN, Omówienie rocznej pracy Centos w getcie

Informacja o strukturze organizacyjnej, podległych placówkach, proponowanych usprawnieniach

Opis: oryg., odpis, rkps, mnp., atrament, j.pol., 10.1941, 213x300 mm, k.4, s.4

2. Sygn. 200/2

B.d., Warszawa-getto

NN, „Organizacja PIK” [Podkomisji Instrukcji i Kontroli Głównej Komisji Apropowizacyjnej]

Statut komórki Żydowskiej Samopomocy Społecznej - Komitetu Opiekuńczego Miejskiego w Warszawie pełniącej funkcje kontrolne w kuchniach i punktach żywienia ŻSS

Opis: oryg., mnp., j. pol., 209x296 mm, k.3, s.3.

3. Sygn. 200/3

2.12.1941-26.05.1942, Warszawa-getto

1.NN, Protokół z posiedzenia Tymczasowej komisji dla reorganizacji prac magazynu i transportu

2.Mojżesz Chonowski, Protokoły pokontrolne z magazynów 12 internatów

Informacja o internatach Centos przy ul.: Mylna 18, Gęsia 6/8, Twarda 35, Twarda 27, Twarda 7, Sienna 16, Ogrodowa 29, Śliska 26, Dzielna 39, „Dobra Wola” [Dzielna 61], Dzielna 67, Śliska 28

Opis: oryg., rkps, ołówek, j.pol., 210x298 i 210x297 mm, k.16, s.26; większość podpisów nieczytelna

Indeks: Bresler, P. Cytryn, Ginsburg, Krakowska, A. Kryształ, Löbel, Mokrski, [Marek] Passensztajn, Sysmanow, Szpindler

4. Sygn. 200/4

9.11.1941-23.03.1942, Warszawa-getto

Raporty z lustracji 3 kuchni, 2 punktów dożywiania oraz magazynu internatu (Dzika 13)

a) N. Kirszenbaum, Raport z kontroli w punkcie dożywiania Bet Jakow przy ul. Karmelickiej 15 (z załącznikiem), w punkcie przy ul. Śliskiej 28 oraz w magazynie przy ul. Dzika 13 (z załącznikiem);

b) Janina Płucer – Sarna, Raport z lustracji kuchni przy ul. Nowolipie [własc.Nowolipki] 68 IV p[iętro];

c) [Raizla] Krupnikówna, Raport w sprawie dezynsekcji kuchni przy ul. Śliskiej 28;

d) M. Rozenbergowa, Raport z kontroli kuchni przy ul. Nowolipki 35

Opis: oryg., rkps, mnp., atrament, j. pol., 210x295 i 210x263 mm, k. 13, s. 13; dokumenty były przechowywane w segregatorze

Indeks: Hinda Bejman-Rogowa, Chana Bilander, dr Dobrinowa, Estera Frank, Ginzburg, Szyfra Goldflam, Jakub Goldszlak, Abram Hacker, Ita Herszaft, Josek Markus, Estera Mendres, Estera Munk, Bajla Nirensztejn, Rabinowicz, Abram Rogowy, Dawid Rozenberg, Helena Rozenbergowa, Łaja Rozenblat, Rozenwajn, Ita Sapirsztejn, Ita Student, Henia Turyn, Dwojra Unger, Joel Unger, Wachman, Róża Wajnberg, Zajdengart, Elka Zylberszac.

5. Sygn. 200/5

3.12.1941-26.12.1941, Warszawa-getto

Uwagi do raportów z lustracji 9 kuchni

Informacje o kuchniach przy ul. Leszno 56, N-[owoli]pki 35, Elekt.[oralna] 22, Dzielna 67, N-[owoli]pki 68 IV, Zamenhofa 26, Leszno 42, Nalewki 37 i Śliska 28

Załączone pisma Sekcji Kontroli Centos do kierownictwa kuchni.

Opis: oryg., rkps, mps., formularze powiel., atrament, ołówek, kredka, j.pol., 196x296 i 210x134 mm, k.37, s.37; na dwóch dokumentach podpis: Passen[stein]

6. Sygn. 200/6

20.11.1941-27.12.1941, Warszawa-getto

Uwagi do raportów z lustracji 8 kuchni

Informacje o kuchniach przy ul. Karm.[elicka] 15, Gęsia 43, Karm[elicka] 29, N-[owoli]pki 68 II; Nalewki 43; Zamenhofa 21; Gęsia 11; Gęsia 43

Załączone pisma Sekcji Kontroli Centos do kierownictwa kuchni.

Opis: oryg., rkps, mps., formularze powiel., atrament, ołówek, kredka, j.pol., 196x296, 210x190 i 210x138 mm, k.34, s.34; na jednym dokumencie podpis: Passen[stein]

7. Sygn. 200/7

25.10.1941-23.04.1942, Warszawa-getto

Sekcja Kuchen i Ognisk dla Dzieci, Spisy wyposażenia 18 kuchni, punktów dożywiania i ognisk oraz zestawienia zbiorcze wartości wyposażenia ośrodków podległych sekcji

- a) NN, Inwentarz kuchni przy ul. Meiselsa 10;
- b) Ch. Herman, Spisy wyposażenia kuchni i punktów dożywiania przy ul.: Pawia 19, Leszno 56, Elekoralna 22, Zamenhofa 26, Karmelicka 15, Ś-[więto]jerska 34 i Nalewki 43;
- c) O. Rutenberg, Spis wyposażenia kuchni przy ul.: Chłodna 30 (po likwidacji), Dzielna 67, Leszno 42, Karmelicka 29 i Nowolipki 35;
- d) D. Brandeis, Spis wyposażenia kuchni i ognisk przy ul.: Zamenhofa 21, Gęsia 9, Nowolipki 22, Gęsia 7A, Prosta 8, Śliska 28, Gęsia 11

Opis: oryg., rkps, mnp., atrament, ołówek, j.pol., 225x355, 212x340, 210x296, 206x198 mm, k. 43, s. 71; większość podpisów nieczytelna; poza pierwszym i ostatnim dokumentem wszystkie mają stempel kuchni Stow.[arzyszenia] Opieki nad Dziećmi i Sierotami Centos, z jej numerem i adresem; na 4 dokumentach stempel PIK: „Komitet Opiekuńczy Miejski. Główna Komisja Apropowizacyjna. Podkomisja Instrukcji i Kontroli. Tłomackie 2”; dokumenty były przechowywane w segregatorze

Indeks: S. Chwat, Ita Cukierman, B. Ferlegen, B. Fiszerowa D. [Doba] Gurfinkiel, Hochgelenter, Kac, R. [Roma] Kaliszer, G. Lichtensztajnowa [Gela Seksztajn], Ogurska, M. Rajchertowa

8. Sygn. 200/8

24.07.1941-10.05.1942, Warszawa-getto

Sekcja Kontroli Centos, Sprawozdania, korespondencja, notatki

- a) O. Rutenberg, Wnioski i uwagi pokontrolne z lustracji przy ul. Stawki 36;
- b) M. Rozenbergowa, Zapotrzebowanie skierowane do Sekcji Kontroli i Działu Zakupów [Centos] z opinią Inspektoratu Gospodarczego w sprawie jakości zakupionego towaru;

- c) [M.] Mühlstein, O. Rutenberg, Uwierzytelniony odpis rachunku za zważenie opału w kuchni przy ul. Gęziej 9 wystawionego Podkomisji Instrukcji i Kontroli Głównej Komisji Apropowizacyjnej Komitetu Opiekuńczego Miejskiego w dn. 10.12.1941 r. [jest to załącznik do dokumentu m)], w lewym dolnym rogu okrągła pieczęć: „Jüdische Soziale Selbsthilfe. Jüdisches Hilfskomitee Warschau. Versorgungs-Abteilung”;
- d) Lista wydatków poczynionych bez zezwolenia z nieustalanej kuchni od 6.04 do 28.04 [1942 r.], w prawym dolnym rogu wpisano czarnym atramentem: „5.” [dokument był piątym załącznikiem do sprawozdania z tej samej lustracji. Patrz poz. s [„1.”] i sygn. 200/24, s.20 [„2.” – ul. Gęsia 9];
- e) Wyjaśnienie błędu w raporcie finansowym nieustalonej placówki;
- f) Lista adresowa internatu, schronisk, pogotowia opiekuńczego i 12 innych ośrodków Centos w Getcie Warszawskim];
- g) „Stałe pozycje przekroczenia budżetu” oraz ich przyczyny w nieustalonej kuchni;
- h) „Do Komisji Kontroli przy Tow. Centos” - wyjaśnienia pracowników kuchni przy ul. Gęsia 9 w sprawie zużycia innych produktów niż przewidywał jadłospis; w prawym dolnym rogu stempel „CENTOS. Kuchnia Nr 113, ul. Gęsia 9”;
- i) H. Cukierman „Do Sekcji Kontroli”- wyjaśnienie nadmiernej liczby porcji w nieustalonym ognisku Centos;
- j) „Do Wydziału Kontroli przy Tow.[arzystwie] Centos” – zgłoszenie domieszki soli w kaszy w imieniu kierownika kuchni przy ul. Prosta 8, podpis nieczytelny;
- k) Poświadczenie wagi opału w kuchni przy ul. Stawki 36 w dn. 26.01.1942; 2 stemple kuchni;
- l) [M.] Mühlstein, [O.] Rutenberg, Stwierdzenie niedoboru węgla w kuchni i szkole przy ul. Gęsia 9, załączony odpis rachunku [patrz dokument d)];
- ł) C. Konstabler i NN, „Do Centosu” – informacja o wyczerpaniu zapasu węgla w kuchni przy ul. Stawki 36. W lewym górnym rogu stempel kuchni;
- m) Rotenblum, „Do Wydziału Kontroli przy Tow. Centos” – wyjaśnienie w sprawie niedoboru opału przy ul. Prosta 8 z 31.01.1942; w lewym górnym rogu stempel Punktu Dożywiania, a na dole: „Kierownik kuchni nr 134”;
- n) Trzy oświadczenia pracowników nie ustalonej kuchni w związku z wnioskami pokontrolnymi [O.] Rutenberga;
- o) Perelsztajn, Kon, Notatka o pozostawieniu produktów w kuchni przy ul. Gęziej 9 wobec zamkniętej kuchni przy ul. Kurzej [Meiselsa]; notatka sporządzona na odwrocie części powielonego blankietu-wezwania „Centos – Centrala. Wydz.[iał] Gospodarczo-Techniczny”;

p) „Do kierownictwa Akcji Dożywiania Ludności w Dzielnicy Żydowskiej (drogą służbową przez Wydział Kuchen)” – informacja o odczytaniu pracownikom kuchni przy ul. Gęsia 9 wniosków pokontrolnych, opatrzona stemplem tej kuchni;

r) „Wynik sprawdzenia remanentu Głównego Domu Schronienia Dzielna 39 na podstawie księgi magazynowej na dzień 27.04.1942 r.”; wspomniana firma „Front, Fiszerow i Szporn”;

s) NN, Notatka z kontroli nieustalonego magazynu, 28.04.1942; w lewym dolnym rogu: „1.”[patrz poz. d)];

t) [Jehoszua] Braude (Podkomisja Instrukcji i Kontroli Głównej Komisji Apropowizacyjnej Komitetu Opiekuńczego Miejskiego), Pismo przewodnie do Żydowskiej Samopomocy Społecznej. Komitet Opiekuńczy Miejski. Wydział Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą. Sekcja Kuchen i Ognisk, z 10.05.1942 r., do przesyłanego raportu z kontroli internatu przy ul. Nowolipki 76 przeprowadzonej w dn. 3 - 5.05.1942 r., w lewym górnym rogu stempel PIK

Opis: oryg., rkps, mnp., atrament, ołówek, j.pol., 95x83, 156x91, 223x356 mm, k. 25, s. 27; 9 dokumentów było przechowywanych w segregatorze.

Indeks: J. Boraks, [Jehoszua] Braude, Ronia Bursztyn, [Mojżesz] Chonowski, Lancnberg, Markowski, [M.] Mühlstein, O. Rutenberg, Ryngelblumowa [Judyta Ringelblumowa], Sochaczewska, Tajgman

9. Sygn. 200/9

31.10.1941-17.12.1941, Warszawa-getto

Sprawozdania kontrolerów PIK [Podkomisji Inspekcji i Kontroli Głównej Komisji Apropowizacyjnej Komitetu Opiekuńczego Miejskiego] z lustracji wybranych kuchni oraz kontroli uprawnień konsumentów do korzystania z dożywiania i ulg Centos-u

a) M. Ortenberg, A. Graubard, Notatka z poinformowaniu 5 ośrodków o terminie i zasadach stemplowania legitymacji uprawniających do korzystania z kuchni (przy ul. Nowolipki 68 IV p.[piętro], Nowolipki 22, Nalewki 37, Nalewki 48 i Meiselsa 10);

b) Mojżesz Chonowski, 5 sprawozdań z kontroli konsumentów w punktach dożywiania;

c) Mojżesz Chonowski, Sprawozdanie z lustracji punktu dożywiania przy ul. Nalewki 37;

d) O. Rutenberg, Sprawozdanie z kontroli przy ul. Stawki 37;

e) [M.] Mühlstein, [O.] Rutenberg, Sprawozdanie z kontroli przy ul. Gęsia 9;

f) J.[Józef] Boraks, „Do sekcji Kontroli Centrosu”. Wyjaśnienie do powyższego sprawozdania

Opis: oryg., rkps, mps., atrament, j. pol., 155x179, 223x356 mm, k.16, s.18; na dok. c), d) i e) w lewym górnym rogu stempel PIK; dokumenty d), e) i f) przechowywano w segregatorze
Indeks: Augenszajn, [Józef] Boraks, Cukierman, Ehrenreichowa, Frajland, Gelbard, A. Graubard, Gurawicz, Herszberg, Kaczyńska, Kagan, Kaminer, Kotek, Lewin, Liberman, Machonbaum, M. Ortenberg, Pomper, [Jadwiga] Poznerówna, Zylberg

10. Sygn. 200/10

25.01.1942-15.02.1942, Warszawa-getto

Sprawozdania kontrolerów PIK z lustracji ośrodków Centos

a) O. Rutenberg, Sprawozdanie z kontroli opału w magazynach przy ul. Karmelickiej 15, kuchni i szkoły przy ul. Nowolipki 22, Nowolipki 68, II p. i Nowolipki 68, IV p. oraz punktu dożywiania przy ul. Nowolipki 35;

b) Mojżesz Chonowski, Sprawozdanie z lustracji internatu „Dobra Wola” – Dzielna 61,

Załączono: „Uwagi do sprawozdania”, „Wynik Lustracji” i „Wynik badania wykazu produktów”(2 egz.), mnp.

Opis, oryg., rkps, mnp., atrament, j. pol., k. 209x294 i 224x357 mm, k.10, s 11; wszystkie dokumenty przechowywano w segregatorze

Indeks: Baumritter, [Z.] Cederbaum, [P.] Cytryn, Erlichowa, Fijałkow, [Władysław] Friedheim, [Abraham] Gepner, [Edward] Kobryner, Maur [D. Mauer], Pinczewska – Lejbkornowa [Lejbkronowa?], [Maria] Pinkiertowa/Pinkertowa, Rosenblumowi, Rotnerowa [N. Rothnerowa], Rozenbergowa, St.[Stanisław] Szereszewski, [Adina „Inka”] Szwajgnowa, Wajcberżanka [K. Wajsberżanka], Zylbersztajn

11. Sygn. 200/11

14.03.1942-5.04.1942, Warszawa-getto

Mojżesz Chonowski, Sprawozdania z kontroli magazynów żywności domu dziecka przy ul. Wolność 14 oraz 7 internatów

Informacje o internatach przy ul.: Twarda 7, Mylna 18, Gęsia 6/8, Stawki 19, Twarda 27 i Twarda 35

Załączono wykaz „Zużycie produktów w domu dziecka Centos, ul. Wolność 14 w dniu 14.03.1942”

Opis: oryg., rkps, atrament, j. pol., 222x187, 222x195, 222x212 i 222x354 mm, k. 15, s.23; na 3 dokumentach stempel PIK

Indeks: Dąbrowska, Dąbrowski[Dawid], Kahan, Sztolcmanowa

12. Sygn. 200/12

3.04.1942 - 7.05.1942, Warszawa-getto

1) Mojżesz Chonowski, Sprawozdania z kontroli magazynów żywności 7 internatów

Informacje o internatach przy ul. Nowolipki 76, Sienna 16, Ogrodowa 29, Śliska 28, Śliska 8, Dzielna 39 i Dzielna 67

2) A. Graubard, Pismo Podkomisji Instrukcji i Kontroli Głównej Komisji Apropowizacyjnej Komitetu Opiekuńczego Miejskiego Żydowskiej Samopomocy Społecznej do Sekcji Kuchen i Ognisk Wydziału Opieki nad Dziećmi i Sierotami ŻSS KOM z informacjami o rezultatach kontroli kuchni przy ul. Gęsiej 9 i Elektoralnej 22

Opis: rkps., mnp., atrament, j.pol., 248x 348, 210x296, 222x169 mm, k.10, s.15; na 2 dokumentach stempel PIK

Indeks: Lerner, Matecka, Rozentalowa, Ryngelblumowa [Judyta Ringelblumowa], Wegmajster, Zylbersztejn

13. Sygn. 200/13

Bd [grudzień 1941-styczeń 1942] oraz 5-6.01.1942, Warszawa-getto

Wydział Opieki Otwartej Centos, Sprawy finansowe, preliminarze budżetowe, oświadczenie pokontrolne

a) [Marek] Passenstein, Informacja o przyczynach kryzysu finansów Wydziału Opieki Otwartej;

b) Odpisy preliminarza budżetowego na styczeń 1942 punktów dożywiania Centos oraz wydatków Wydziału Opieki Otwartej i Wydziału Aprop.[izacyjno] Gospod. [arczego];

c) Oświadczenie pracowników nieustalonej kuchni w związku z raportem kontrolera, podpis nieczytelny;

Opis: rkps, mnp., atrament, j. pol., 177x144 i 208x297 mm, k. 7, s. 7; dokumenty b) i c) w 2 egz.

14. Sygn. 200/14

4.02.1942 – 13.02.1942, Warszawa-getto

1. Kuchnie dla Dzieci oraz Wydział Kuchen i Ognisk Centos, Sprawozdania budżetowe za I dekadę lutego 1942;

2. NN, Pismo do [Marka] Passensteina z informacją o przyznanej zaliczce, podpis nieczytelny.

Opis: rkps, mnp., atrament, j. pol., 161x183 i 211x297mm, k.5, s.5.

15. Sygn. 200/15

27.02.1942 - 1.04.1942, Warszawa-getto

Wydział Kuchen i Ognisk Centos, Korespondencja w sprawach budżetowych

a) Kuchnie dla dzieci oraz Wydział kuchen i ognisk, Preliminarze budżetowe na marzec 1942;

b) NN, Pismo do Marka Passensteina, kierownika Sekcji Kuchen i ognisk dla dzieci o wpłaceniu gotówki do kasy Wydziału Zaopatrywania [ŻSS KOM]; podpis nieczytelny

c) Zestawienie raportu kasowego kuchen oraz Wydziału [kuchen i ognisk] za marzec 1942 r.;

d) Wykonanie budżetu w marcu 1942 (Wydziału kuchen i ognisk, Kuchni dla dzieci oraz zużycia produktów z centralnego magazynu i kupionych na wolnym rynku)

Załączono zestawienie liczby obiadów wydanych w marcu;

Opis: rkps, mps., powiel., atrament, j. pol., 222x177, 211x298, 216x335 i 340x222 mm, k.12, s.12

16. Sygn. 200/16

7-24.04.1942, Warszawa-getto

Budżet na kwiecień 1942 r. oraz wykonanie budżetu Sekcji Kuchen i Ognisk w dwóch pierwszych dekadach kwietnia 1942 r.

Opis: mnp., j. pol., 210x300 mm, k.9, s. 9

17. Sygn.200/17

24.10.1941-28.01.1942, Warszawa-getto

Wydział Opieki Otwartej Centos, Korespondencja przychodząca z Podkomisji

Instrukcji i Kontroli Głównej Komisji Apropowizacyjnej Żydowskiej
Samopomocy Społecznej (od stycznia Komitetu Opiekuńczego Miejskiego]

Opis: rkps, mnp., atrament, ołówek, j.pol., 212x149 i 210x276 mm, k.6, s.6; większość pism podpisał: D. Brandeis; na raporcie pokontrolnym stempel PIK

Indeks: [Maria] Adlerówna, N. Kirszenbaum, [Marek] Passenstein, O. Rutenberg, Silberheim

18. Sygn. 200/18

2.11.1941-10.02.1942, Warszawa-getto

Wydział Opieki Otwartej Centos, Korespondencja w sprawach lustracji kuchen
oraz wykazy liczby posiłków wydawanych w ośrodkach dożywiania

a) Korespondencja przychodząca z Podkomisji Instrukcji i Kontroli Głównej Komisji
Apropowizacyjnej Komitetu Opiekuńczego Miejskiego oraz z Sekcji Kontroli Centos;

b) Wykaz posiłków wydanych w 55 internatach, półinternatach, kuchniach, ogniskach i
punktach dożywiania Centos z 6.04. [1942 r.]

*Opis: rkps, mnp., atrament, ołówek, j.pol., 211x151, 206x334 i 211x300 mm, k. 15, s.16;
większość pism podpisał D. Brandeis; na 9 pismach (począwszy od 2.11.1941 r.) stempel PIK*

*Indeks: [Maria] Adler, [Józef] Boraks, Cukierman, Ch. Herman, N. Kirszenbaum, [Marek]
Pasensztein, [Janina] Płucer-Sarna*

19. Sygn. 200/19

10.11.1941-20.02.1942, Warszawa-getto

Korespondencja przychodząca do centrali Centos z Sekcji Kontroli ŻSS KOM
oraz do Referatu Kontroli Centos z Podkomisji Instrukcji i Kontroli Głównej
Komisji Apropowizacyjnej KOM

*Opis: rkps, mnp., atrament, j. pol. 209x138, 214x276 i 210x294 mm, k.9, s.9; większość pism
podpisana przez D. Brandeisa; na wszystkich pismach stempel PIK*

*Indeks: D. [Dawid] Chołodenko, M.[Mojżesz] Chonowski, Glizer [G.], Gutglas, Ch. Herman,
G. Leszczyńska*

20. Sygn. 200/20

24.11.1941-1.12.1941, Warszawa-getto

Korespondencja przychodząca do centrali Centos z Podkomisji Instrukcji i Kontroli Głównej Komisji Apropowizacyjnej KOM oraz z Sekcji Kontroli ŻSS KOM

Opis: rkps, mnp., atrament, ołówek, j.pol., 208x114 i 215x278 mm, k. 7, s.; na wszystkich pismach stempel PIK i podpis D. Brandeisa

Indeks: [Maria] Adler, Hersz Cejlingold, Łaja Cejlingold, Cukierman, Horensztajn, [L.] Kernerówna, Kirszenbaum, [Raizla] Krupnikówna, Maria Kuperfis, Linder, [Marek] Passenstein, [Janina] Plucer-Sarna, Szajndla Wajcer

21. Sygn. 200/21

1.12.1941-2.01.1942, Warszawa-getto

Korespondencja przychodząca do centrali Centos z Podkomisji Instrukcji i Kontroli Głównej Komisji Apropowizacyjnej KOM

Załączono odpis preliminarza budżetu Centos na styczeń 1942 r. po korekcie Głównej Komisji Apropowizacyjnej ŻSS KOM

Opis: rkps, mnp., atrament, ołówek, j. pol., 209x115 i 210x300 mm, k. 28, s. 28; większość pism podpisał D. Brandeis; na marginesach adnotacje z dyspozycjami służbowymi; tylko na dwóch pismach brak stempla PIK; większość dokumentów przechowywano w segregatorze

Indeks: [Maria] Adler, [Józef] Boraks, M. [Mojżesz] Chonowski, Jospa Chorowicz, Szajndla Chorowicz, Fajga Deseń, Rajzla Deseń, Gulewski, Ch. Herman, Brucha Karwaser, Kernerówna, N. Kirszenbaum, Raizla Krupnikówna, Lancnberg, L. Lewin, Fajga Meckier, M. Mühlstein, [Marek] Passenstein, [Janina] Plucer-Sarna, Pomperowa, [Abraham Mordechaj] Rogowy, Rozenbergowa, O. Rutenberg, Dwojra Ungier

22. Sygn. 200/22

2.01.1942-2.02.1942, Warszawa-getto

Korespondencja przychodząca do centrali Centos z Podkomisji Instrukcji i Kontroli Głównej Komisji Apropowizacyjnej KOM ze wskazówkami pokontrolnymi w kuchniach dla dzieci

Opis: rkps, mnp., ołówek, atrament, j. pol., 210x114 i 210x277 mm, k. 28, s.28; prawie wszystkie pisma podpisał D. Brandeis; tylko na 1 dokumencie nie ma stempla PIK; wszystkie przechowywano w segregatorze, [dokończenie pisma po s. 27 patrz sygn. 200/25, s. 56]

Indeks: [Maria] Adler, Altenberg, Auerbach (magazynier), D. Brandeis, M.[Mojżesz] Chonowski, Cukierman, [B.] Fiszerowa, Ch. Herman, N. Kirszenbaum, [Raizla] Krupnik, L. Lewin, [Marek] Passenstein, J.[Janina] Plucer-Sarna, [Abraham Mordechaj] Rogowy,

[Judyta] Ringelblumowa, O. Ruttenberg, Sapiro, Szczerańska, Szczuryk, Sz wajgerowa, Tajtler [Michał Teitler] , Wilner

23. Sygn. 200/23

3.02.1942-6.03.1942, Warszawa-getto

Korespondencja przychodząca do centrali Centos z Podkomisji Instrukcji i Kontroli Głównej Komisji Apropowizacyjnej KOM

Opis: rkps, mnp., ołówek, atrament, 210x114 i 210x297 mm, k. 17, s. 19; 7 pism podpisał D. Brandeis, na pozostałych podpis nieczytelny; wszystkie pisma mają stempel PIK i były przechowywane w segregatorze

Indeks: dr M. Edelist, Ch. Herman, [Janina] Plucer-Sarna, O. Ruttenberg, dr Wajzmanówna

24. Sygn. 200/24

22.01.1942-12.05.1942, Warszawa-getto

Korespondencja ogólna z Główną Komisją Apropowizacyjną i Podkomisją Instrukcji i Kontroli GKA ŻSS KOM w sprawach podległych Wydziałowi Kuchen i Ognisk Centos

Zawiera wykaz liczby konsumentów uprawnionych do korzystania z posiłków w 26 kuchniach i ogniskach Centos, budżet na marzec 1942, preliminarz budżetu na kwiecień 1942 r., zestawienia rocznych obrotów kuchen i ognisk, wydatków administracyjnych (od 1.04.1941 do 31.03.1942) oraz listę adresową personelu kuchni przy ul. Gęsia 9

Opis: rkps, mnp., ołówek, atrament, j.pol., 210x115, 208x150 i 210x297 mm, k.18, s.21; pisma podpisał: D. Brandeis, O. Ruttenberg, inne podpisy nieczytelne; na 8 pismach stempel PIK, na piśmie z 29.01.1942 stempel; „Centos. Punkt Dożywiania nr 134. Warszawa, Prosta 8 i stempel kierownik kuchni nr 134”; na s. 20 w lewym górnym i prawym dolnym rogu wpisano czarnym atramentem „2.” - por. 200/8 poz. d) [„5.”] i poz. s) [„1.”] - był to załącznik do tej samej lustracji]; większość dokumentów przechowywano w segregatorze.

Indeks: Esi - Dwojra Berger, Szulim Binenfeld, Józef Bonalis, Renia Bursztyn, M. [Mojżesz] Chonowski, Róża Cukierman, Gela Finkielstein, Jakub Frajdeurajch, Fajga Frajman, Złata Granatowicz, Doba Gurfinkiel, Jospa Horowicz, N. Jakubowicz, Roma Kaliszer, Mosze Kawer, Regina Kawer, [N.] Kirszenbaum, Hinda Lerner, Józef Łukin, Maryla Mondzka, Pesa Mordkowicz, [Janina] Plucer-Sarna, Estera Próchnicka, T. Rosenblum, H.[Henryk] Rotenberg, Rificia Rubinstein, Jankiel Sokolower, Szmul Sztrajzberg, Michał Teitler, Mojżesz Wolkenheim

25. Sygn. 200/25

26.11.1941-10.05.1942, Warszawa-getto

Korespondencja ogólna Wydziału Opieki Otwartej oraz Wydziału Kuchen i Ognisk Centos z Podkomisją Instrukcji i Kontroli Głównej Komisji Apropowizacyjnej KOM

Opis: rkps, mnp., j.pol., 209x149 i 208x296 mm, k. 55, s.56; na dwóch pismach z 12.02.1942 r. stempel: „Związek Towarzystw Opieki nad Dziećmi i Sierotami „Centos”, na jednym stempel PIK; prawie wszystkie pisma były przechowywane w segregatorze; [strona 56 jest dokończeniem pisma ze strony 27 sygn. 22/200]

Indeks: [Maria] Adler Fukswerkowa [Fusswergowa], Altenberg, [Józef] Boraks, D. Brandeis, Cajlingold, Fiszer, Frank, Goldgewicht, Lauenberg [D.], Liberman, Mackier [Fajga Meckier], [Ester] Munk, Rozenblatowa, Szczerańska, Szczuryk, Szwajgerowa

26. Sygn. 200/26

28.10.1941-3.03.1942, Warszawa-getto

Korespondencja przychodząca z Głównej Komisji Apropowizacyjnej ŻSS KOM-Warszawa oraz Podkomisji Instrukcji i Kontroli zapraszająca przedstawiciela Centos w PIK [Marka] Passensteina na posiedzenia podkomisji

*Opis: mnp., 207x114 i 208x289 mm, k.12, s.12; podpisy przewodniczącego Głównej Komisji Apropowizacyjnej ŻSS KOM H. Rotenberga oraz D. Brandeisa i O. Rutenberga; na 9 pismach stempel PIK; 2 pisma przechowywano w segregatorze
Indeks: M.[Marek] Passenstein, H.[Henryk] Rotenberg*

27. Sygn. 200/27

1.11.1941-29.04.1942, Warszawa-getto

Kuchnie dla dzieci i punkty dożywiania Centos, Materiały różne

a) Wydział Opieki Otwartej Centos, Wykazy zbiorcze posiłków wydawanych w 28 punktach dożywiania 1 i 2.12.1941 r.

b) O. Rutenberg, Sprawozdania z kontroli w punkcie dożywiania przy ul. Nowolipki 22 za okres 26.11-6.12.1941 oraz w kuchni przy ul. Stawki 36 od 17.09.do 28.09.1941 oraz od .11 do 6.11.1941 r.;

c) Jadłospisy 2 kuchni [ul. Gęsia 9 i nieustalonej] z 29.04.i 26.04.1942 r.

d) 5 40-groszowych biletów obiadowych ważnych 23.12.41 i 9.1.1942 w punkcie dożywiania przy ul. Śliska 28.

e) Dowód nadania przesyłki Centos dla inż. M. Króla i pokwitowanie doręczenia tej przesyłki, 6.02 [1942]

f) D. Szapiro z nieustalonej kuchni działającej przy szkole [Gęsia 9 bądź Nowolipki 22], List do Wydziału Kuchni na ręce dr [M.] Passensteina z 1.02.1942 w związku z kontrolą przeprowadzoną przez [O.] Rutenberga

Opis: rkps, mps., ołówek, atrament, j. pol, j. żyd, 75x31, 105x96, 208x300 i 220x355 mm, k. 19, s.21; na 1 piśmie stempel PIK; na s. 21 w lewym dolnym rogu dopisano czarnym atramentem „3.”, a na s. 20 „4.” – dokumenty były załącznikiem do sprawozdania z tej samej lustracji [patrz sygn. 200/8 poz. d) [„5.”] i s) [„1.”] oraz sygn. 200/24 s. 20 [„2.” – ul. Gęsia 9]

Indeks: Goldgewicht, Elgrach, B. Klepfisz, [M.] Passenstein, O. Rutenberg, D. Szapiro

Aneks do Inwentarza zespołu Centos

Indeks osób

Nazwisko	imię	nr jednostki
A		
Adler [Maria] Fukswerkowa [Fusswergowa]		17, 18, 20, 21, 22, 25
Altenberg		22, 25
Augenszajn		9
Auerbach		22
B		
Baumritter		10
Bejman-Rogowa Hinda		4
Berger Esi Dwojra		24
Bilander Chana		4
Binenfeld Szulim		24
Bonalis Józef		24
Boraks J.[Józef]		8, 9, 18, 21, 24, 25
Brandeis D.		7, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26
Braude [Jehoszua]		8
Bresler		3
Bursztyn Renia/Ronia		8, 24
C		
Cederbaum.[Z.], inż.		10
Cajlingold/Cejlingold Hersz		20, 25
Cejlingold Łaja		20
Chołodenko D.[Dawid]		19
Chonowski Mojżesz		3, 8, 9, 10, 11, 12, 19, 21, 22, 24
Chorowicz/Horowicz Jospa		21, 24
Chorowicz Szajndla		21
Chwat S.		7
Cukierman		9, 18, 20, 22
Cukierman		7
Cukierman H.		8
Cukierman Róża		24
Cytryn P.		3, 10

D

Dąbrowska	11	
Dąbrowski [Dawid]		11
Deseń Fajga	21	
Deseń Rajzła	4	
Dziewczepolski	9	

E

Edelist M., dr	23	
Ehrenreichowa	9	
Elgrach	27	
Erlichowa	10	

F

Ferlegen B.	7	
Fijałkow	10	
Finkielstein Gela	24	
Fiszerowa B.	7, 22, 25	
Frajdenrajch Jakub	24	
Frajland	9	
Frajman Fajga	24	
Frank Estera	4, 25	
Friedheim [Władysław]	10	
Fuks	25	

G

Gelbard	9	
Gepner [Abraham]	10	
Ginsburg, dr	3,4	
Glizer [G.]	19	
Goldflam Szyfra	4	
Goldgewicht	25, 27	
Goldszlak Jakub	4	
Granatowicz Złata	24	
Graubard A.	9, 12	
Gulewski	21	
Gurawicz	9	
Gurfinkiel Doba	7, 24	
Gutglas	19	

H

Hacker Abram	4
Herman Ch.	7, 18, 19, 21, 22, 23
Herszaft Ita	4
Herszberg	9
Hochgelenter	7
Horensztajn chłopiec	20
Horowicz Jospa [patrz Chorowicz]	

J

Jakubowicz N.	24
---------------	----

K

Kac	7
Kaczyńska	9
Kagan	9
Kahan	11
Kaliszer Roma	7, 24
Kaminer	9
Karwaser Brucha	21
Kawer Mosze	24
Kawer Regina	24
Kernerówna L.	20, 21
Kirszenbaum N.	4, 17, 18, 20, 21, 22, 24
Klepfisz B.	27
Kobryner [Edward]	10
Kon	8
Konstabler C.	8
Kotek	9
Krakowska	3
Krupnikówna Raizla	4, 20, 21, 22
Kryształ A.	3
Kuperfis Maria	20

L

Lanberg/Lancnberg	8, 21
Lauenberg D.	25
Lerchówna	25
Lerner	12
Lerner Hinda	24

Leszczyńska G. 19
Lewin 9, 21

Lewin L. 21, 22
Lieberman 9, 25
Lichtensztajnowa G.[Gela Seksztajn] 7
Linder 20
Löbel 3
Lublinerowa 7

Ł

Łukin Józef 24

M

Machonbaum 9
Markowski 8
Markus Josek 4
Matecka 12
Maur [D. Mauer] 10
Meckier/Mackier Fajga 21, 25
Mendres Estera 4
Mokrski 3
Mondzka Maryla 24
Mordkowicz Pesa 24
Munk Estera 4, 25
Mühlstein M. 8, 9, 21

N

Nirensztejn Bajla 4

O

Ogurska 7
Ortenberg M. 9

P

Passenstein Marek 3,5,6,13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 26
Perelsztajn 8
Perkisowa 7
Pinczewska Lejbkornowa/Lejbkronowa 10

Pinkiertowa/Pinkertowa [Maria]	10
Płucer-Sarna Janina	4, 18, 20, 21, 22, 23, 24
Pomperowa	9, 21
Poznerówna [Jadwiga]	9
Próchnicka Estera	24

R

Rabinowicz [pani]	4
Rajchertowa M.	7
Razwiłowska	7
Ringelblumowa/Ryngelblumowa [Judyta]	12, 22
Rogowy Abram [Abraham Mordechaj]	4, 21, 22
Rosenblum T.	24
Rosenblumowie	10
Rotenberg H.[Henryk]	24, 26
Rotenblum	8
Rotnerowa [N. Rothnerowa]	10
Rozenberg Dawid	4
Rozenbergowa Helena	4
Rozenbergowa M.	4,8
Rozenbergowa	10, 21
Rozenblat Łaja	4
Rozenblatowa	25
Rozentalowa	12
Rozenwajn	4
Rubinstein Lifcia	24
Rutenberg O.	7,8, 9, 10, 17, 21, 22, 23, 27

S

Sapiro	22
Szapiro D.	27
Sapirsztejn Ita	4
Silberheim	17
Sochaczewska	8
Sokołower Jankiel	24
Student Ita	4
Syksztajnowa	7
Sysmanowa	3
Szczerańska	22, 25
Szczuryk	22, 25
Szereszewski St.[Stanisław], inż.	10
Szpindler	3
Sztolcmanowa	11

Sztrajzberg Szmul	24
Szwajgnowa [Adina „Inka”]	10
Szwajgerowa [Stefania]	22, 25

T

Tajgman	8
Tajtler/Teitler Michał	22, 24
Turyn Henia	4

U

Unger/Ungier Dwojra	4, 21
Unger Joel	4

W

Wachman	4
Wajcberzanka [K. Wajsberzanka]	10
Wajcer Szajndla	20
Wajnberg Róża	4
Wajsmanówna dr	23
Wegmajster	12
Wilner	22
Wolkenheim Mojżesz	24

Z

Zajdengart, dr	4
Zylberberg	9
Zylberszac Elka	4
Zylbersztajn	10
Zylbersztejn	12